

Ve Štrasburku dne 17.4.2018
COM(2018) 450 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2018

{SWD(2018) 150 final} - {SWD(2018) 151 final} - {SWD(2018) 152 final} -
{SWD(2018) 153 final} - {SWD(2018) 154 final} - {SWD(2018) 155 final} -
{SWD(2018) 156 final}

I. ÚVOD

V listopadu 2015 stanovila Evropská komise **střednědobou strategii politiky EU v oblasti rozšíření**, která zůstává platná. Toto sdělení hodnotí pokrok při provádění politiky rozšíření, ke kterému došlo do konce ledna 2018, a vybízí dotčené země, aby si v souladu s kritérii pro přistoupení zachovaly svou úroveň modernizace dosaženou prostřednictvím politických a hospodářských reforem.

Proces rozšíření se i nadále zakládá na **stanovených kritériích a spravedlivých a přísně vymezených podmínkách**. Každá země je posuzována na základě svých **vlastních výsledků**. Posouzení dosaženého pokroku a určení nedostatků má být zemím procesem rozšíření pobídkou a návodem k provádění nezbytných dalekosáhlých reforem. Aby se vyhlídka na přistoupení stala skutečností, musí tyto země důsledně dodržovat přístup „základní zásady na prvním místě“. Strukturální nedostatky přetrvávají zejména v klíčových oblastech právního státu a hospodářství. Kandidátské země musí učinit pokrok v oblasti právního státu, reformy soudnictví, boje proti korupci a organizované trestné činnosti, bezpečnosti, základních práv, demokratických institucí a reformy veřejné správy a také na poli hospodářského rozvoje a konkurenceschopnosti. Vzhledem ke komplexní povaze nezbytných reforem jde o dlouhodobý proces.

Je důležité si uvědomit, že jednání o přistoupení nejsou – a nikdy nebyla – cílem sama o sobě, nýbrž tvoří součást **širšího procesu modernizace a reform**. Vlády zemí procesu rozšíření se musí k nutným reformám postavit aktivněji a učinit z nich skutečnou a nedílnou součástí svého politického programu, a to nikoliv proto, že je vyžaduje EU, ale protože jsou v nejlepším zájmu jejich občanů. Přijetí základních evropských hodnot, jako je například právní stát, má zásadní význam pro generační volbu usilovat o členství v EU. Veřejná podpora budoucích rozšíření bude záviset na stupni připravenosti kandidátských zemí. Reformy podniknuté v rámci procesu přistoupení k EU by měly přispět k prohloubení důvěry občanů jak členských států EU, tak i kandidátských zemí.

V únoru 2018 Evropská komise ve svém sdělení *Přesvědčivá perspektiva rozšíření pro západní Balkán a větší angažovanost Unie v tomto regionu*¹ znovu potvrdila, že existuje pevná a na výsledcích závisající vyhlídka **zemí západního Balkánu** na členství v EU. Jde o významný povzbuzující signál pro celý západní Balkán a projev odhodlání EU zasadit se o evropskou budoucnost tohoto regionu, jehož vůdčí představitelé musí být jednoznační ve svém strategickém směřování a vytrvalí v odhodlání. Regionální spolupráce a dobré sousedské vztahy jsou pro pokrok jednotlivých zemí na cestě do EU zásadní. Evropská komise rovněž uvedla, že má-li se naše Unie případně rozrůst, musí se nejdříve posílit a upevnit. Ze zmíněného důvodu a v souladu se svým plánem na vybudování jednotnější, silnější a demokratičtější Unie² a na základě stávajících Smluv předloží Komise během tohoto roku řadu iniciativ zaměřených na zlepšení demokratického, institucionálního a politického rámce pro Unii v roce 2025.

Turecko je pro EU klíčovým partnerem a kandidátskou zemí, s níž pokračovaly dialogy na vysoké úrovni a spolupráce v oblastech společného zájmu, včetně oblasti podpory syrských uprchlíků. Komise uznala legitimní potřebu Turecka přijmout v reakci na neúspěšný pokus o státní převrat v červenci 2016 rychlá a přiměřená opatření. Turecko se však Evropské

---

¹ [COM\(2018\) 65 final](#)

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/roadmap-factsheet-tallinn_en.pdf

unii významně vzdaluje, zejména v oblastech právního státu a základních práv, a také tím, že se oslabuje účinnost systému brzd a protivah v politickém systému. Evropská komise opakovaně vyzvala Turecko, aby tento negativní trend urychleně zvrátilo.

II. PROVÁDĚNÍ STRATEGIE ROZŠÍŘENÍ Z ROKU 2015

Zajištění reform v oblasti **právního státu, základních práv a řádné správy věcí veřejných** zůstává v zemích procesu rozšíření i nadále nejnaléhavějším tématem. Jde rovněž o klíčové srovnávací kritérium, na jehož základě bude EU posuzovat vyhlídky těchto zemí na přistoupení k Unii. Dotčené země musí tyto základní hodnoty EU přijímat mnohem výrazněji a přesvědčivěji. Pokud se tak nestane, utrpí tím rovněž investice a obchod. Posílení právního státu není jen institucionální otázka, nýbrž vyžaduje také proměnu společnosti.

a) Právní stát

Ačkoliv se na reformy v oblasti právního státu klade stále větší důraz, zůstává pokrok v zemích procesu rozšíření nejednotný. Odhodlané úsilí nové vlády Bývalé jugoslávské republiky Makedonie o provedení „naléhavých priorit v oblasti reform“ mělo na právní stát pozitivní dopad. Po pokusu o státní převrat v červenci 2016 došlo v Turecku k dalšímu zhoršení situace právního státu.

Úspěšná reforma **soudního systému** je dlouhodobým procesem, který vyžaduje pevnou politickou vůli napříč politickým spektrem, a země procesu rozšíření čeká v tomto směru ještě mnoho práce. Od bezprecedentního procesu nového hodnocení soudců a státních zástupců, který právě probíhá v Albánii, se očekává, že podpoří profesionalitu, nezávislost a integritu soudního systému. Hromadné propouštění soudců a státních zástupců a ústavní změny v Turecku ještě více narušily účinnost a nezávislost soudnictví.

Dotčené země musí nekompromisně vymýtit **korupci** a odstranit všechny prvky zmocňování se státem. Navzdory trvalému úsilí o harmonizaci právního a institucionálního rámce s *acquis* EU a evropskými normami zůstává korupce i nadále široce rozšířená. Role silných a nezávislých orgánů je zásadní: jak v oblasti prevence korupce a v boji proti ní, a to zejména na vysoké úrovni, tak pro provádění efektivnějších vyšetřování a stíhání, která povedou ke konečným soudním rozhodnutím, jež jsou vykonávána a obsahují odrazující sankce. Řízení veřejných finančních prostředků musí být transparentnější, zejména ve všech fázích zadávání veřejných zakázek, což je oblast zvláště náchylná ke korupci.

Specializované orgány sice byly zřízeny, avšak případy nejasného nabytí majetku politicky exponovanými osobami jsou málokdy vyšetřovány. Omezený pokrok je projevem nedostatku skutečné politické vůle ve spojení s dosud malou správní kapacitou. Zvýšení transparentnosti a odpovědnosti, oddělení pravomocí a posílení nezávislých orgánů dohledu zůstává klíčovou výzvou. Jednání z Terstu v roce 2017 o regionálním nástroji na výměnu údajů, pokud jde o majetková přiznání a střety zájmů, by mohla přispět ke zlepšení úspěšnosti při řešení případů korupce v oblasti západního Balkánu.

Organizovaná trestná činnost je v zemích procesu rozšíření stále pevně uchycena. Oblast západního Balkánu a Turecko zůstávají i nadále působištěm mocných zločineckých skupin operujících na dotčeném území i mimo ně. Tato oblast je stále důležitou vstupní branou pro obchodování s nedovoleným zbožím, zejména se zbraněmi a drogami, a pro osoby, které jsou na cestě do EU. Země procesu rozšíření zvyšují spolupráci s donucovacími orgány EU, jako je Europol a Eurojust, a postupně zlepšují svoji kapacitu pro řešení konkrétních typů

organizované trestné činnosti, včetně obchodu s drogami. V Albánii vedly rozsáhlé akce na vymáhání práva k úspěšnému zabavení velkého množství konopí a nedávno také kokainu pocházejícího z Latinské Ameriky. Nicméně nedostačující počet zaměstnanců a nedodržování operační nezávislosti donucovacích orgánů představuje v dotčeném regionu přetrvávající problém. Analýza hrozeb organizované trestné činnosti stále plně nekoresponduje se stanovenými operačními prioritami, což snižuje míru úspěšnosti při účinném rozbíjení zločineckých skupin. Veřejné orgány rovněž musí v souladu s metodologií Finančního akčního výboru (FATF) začít využívat finanční šetření a zlepšit výsledky v oblasti konfiskace výnosů z trestné činnosti. Zřízení a posílení centralizovaných agentur pověřených identifikací a vysledováním majetku pocházejícího z trestné činnosti (úřady pro vyhledávání majetku z trestné činnosti) v zemích procesu rozšíření by mohlo zefektivnit fungování příslušných vnitrostátních systémů těchto zemí a usnadnit operativní spolupráci s úřady pro vyhledávání majetku z trestné činnosti v členských státech EU. Pokud jde o boj proti praní peněz / boj proti financování terorismu, měly by země procesu rozšíření urychlit harmonizaci svých právních předpisů a postupů s doporučeními Finančního akčního výboru. Konkrétních a trvalých výsledků v boji proti korupci, praní peněz a organizované trestné činnosti by mělo být dosaženo co nejdříve.

EU posílila operativní spolupráci s každou zemí procesu rozšíření v boji proti **terorismu**, násilnému extremismu a radikalizaci, a zejména v oblasti fenoménu (navracejících se) zahraničních teroristických bojovníků. Všechny země vynaložily značné úsilí o sblížení svých právních předpisů a postupů v oblasti boje proti terorismu a radikalizaci s normami a postupy EU. I zde však zůstává prostor pro zřízení efektivnějších národních a regionálních struktur, aby se dosáhlo konkrétních výsledků, zejména pokud jde o předcházení násilnému extremismu, obchodování se zbraněmi a financování terorismu, ale také v oblasti boje proti praní peněz, sdílení informací a strategií proti radikalizaci. Mnoho z těchto činností podpořila síť EU pro zvyšování povědomí o radikalizaci. Spolupráce se všemi západobalkánskými partnery a s Tureckem v boji proti terorismu by měla být ještě více posílena. Normy ochrany osobních údajů by měly být uvedeny do souladu s unijními normami, aby mohly být uzavřeny dohody o spolupráci s Eurojustem. V roce 2017 navázali EU a její západobalkánští partneři na předchozí spolupráci v boji proti terorismu a dohodli se na zavedení integračního řízení vnitřní bezpečnosti pro západní Balkán, které představuje nový přístup k budování kapacit v oblasti řízení bezpečnosti a k reformám v tomto regionu.

b) Základní práva

Základní práva jsou v právních předpisech zemí západního Balkánu do značné míry zakotvena, avšak je třeba vyvinout nemalé úsilí, aby se zajistilo, že budou plně prováděna i v praxi. Ve vykazovaném období docházelo v Turecku k dalšímu závažnému zhoršování situace v klíčovách oblastech lidských práv.

Celý region se musí především zaměřit na ochranu **svobody projevu** a nezávislosti sdělovacích prostředků coby pilíře demokracie: v tomto ohledu došlo v některých zemích k výraznému zhoršení stavu, přičemž obzvláště se situace zhoršila v Turecku, které v současnosti vězní více než 150 novinářů. I v ostatních zemích došlo v nejlepším případě jen k malému pokroku. Útoky a hrozby vůči novinářům nepolevily a vyšetřování a stíhání pokračují pomalým tempem. Ve všech zemích procesu rozšíření dále hojně dochází ke snahám o ovlivnění nezávislosti veřejnoprávního vysílání a k netransparentnímu veřejnému financování sdělovacích prostředků. Tyto nezákonné praktiky ohrožují nejen základní právo na svobodu projevu, ale i demokracii v dotčeném regionu. Vlády musí přijmout okamžitá

a konkrétní opatření k provedení stávajících právních rámců v oblasti svobody projevu a ke zlepšení celkového prostředí pro svobodu sdělovacích prostředků. EU důrazně podporuje subjekty, jako jsou místní organizace občanské společnosti, obránci lidských práv, novináři a nezávislé sdělovací prostředky, jež často čelí zastrašování. Jejich aktivity zásadním způsobem přispívají k tomu, aby vlády přijaly odpovědnost za ochranu svobody projevu, jakož i za dodržování všech ostatních základních práv.

Všechny země procesu rozšíření musí vyvinout více úsilí a účinně bojovat proti častým případům porušování **práv dětí**. Vlády se musí rovněž přednostně zabývat diskriminací **osob se zdravotním postižením** a diskriminací **menšin** a dalších zranitelných skupin. Je třeba více prosazovat **rovnost žen a mužů** a aktivněji působit v oblasti prevence násilí páchaného na ženách a boje proti němu. Ačkoliv země západního Balkánu v ochraně práv leseb, gayů, bisexuálů a transgender a intersexuálních osob pokročily, musí se ještě více snažit o ukončení diskriminace, zastrašování a násilí. Také je třeba přednostně řešit složitou situaci **Romů**, kteří nadále čelí sociálnímu vyloučení, marginalizaci a diskriminaci. Je třeba zlepšit **podmínky ve vězeních**. Procesní práva podezřelých a obviněných osob a práva obětí by měla být harmonizována s *acquis* EU. V Turecku byly v rámci vyhlášení výjimečného stavu přijaty dekrety, které omezily zásadní procesní práva včetně práva na obhajobu.

c) Fungování demokratických institucí a reforma veřejné správy

V řadě zemí zůstává klíčovým problémem řádné fungování **demokratických institucí**. Za tím účelem je třeba navázat konstruktivní dialog napříč celým politickým spektrem, zejména pak v **parlamentech**. I přes určitý pokrok zůstává řada aspektů, které jsou zásadní pro demokratický průběh voleb, stále problematičtější. Proto by měla být řádně provedena doporučení volebních pozorovatelských misí. Odpovědnost parlamentu, která je zásadním prvkem dobře fungující demokracie, musí být v politické kultuře pevně ukotvena.

Pokud jde o Turecko, byla sice uznána legitimní potřeba země přijmout v reakci na neúspěšný pokus o státní převrat rychlá a přiměřená opatření, existují však vážné obavy ohledně přiměřenosti opatření přijatých za výjimečného stavu, jež jsou stále platná a omezují základní zákonodárnou úlohu parlamentu, přičemž prostor pro dialog mezi politickými stranami se dále zúžil. V referendu, jež proběhlo během výjimečného stavu, byly schváleny dalekosáhlé ústavní změny, které podle Rady Evropy postrádají odpovídající systém brzd a protivah a ohrožují oddělení pravomocí.

Pokud jde o země západního Balkánu, nedostatečný politický dialog, nadměrné využívání naléhavých legislativních postupů a neexistence konstruktivního zapojení všech stran zhoršuje schopnost vnitrostátních parlamentů vykonávat základní zákonodárnou a kontrolní úlohu. Přestože se některé bojkoty podařilo překonat, konfliktní politická kultura přetrvává. V Albánii došlo v květnu 2017 k politické dohodě mezi stranami, která před volební přestávkou umožnila obnovu činnosti parlamentu. V Bývalé jugoslávské republice Makedonii usiloval nový parlament o obnovu svých kapacit pro dohled nad výkonnou mocí. V Černé Hoře však opozice bojkotovala zákonodárnou činnost od svolání parlamentu v listopadu 2016. V Srbsku trpí účinnost parlamentu a kvalita legislativy nedostatkem řádného parlamentního dohledu nad navrhovanou legislativou. V Kosovu* sice parlamentní shromáždění nedávno ratifikovalo dohodu o vymezení hranic s Černou Horou, jeho činnost však byla za předchozí i současné

---

* Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

vládní koalice ovlivněna politickou polarizací a ochromením. V Bosně a Hercegovině bylo přijímání právních předpisů vycházejících z programu reforem negativně ovlivněno napětím mezi stranami vládní koalice, což vedlo ke zpomalení tempa reforem. Ačkoliv v celém regionu probíhají volby jako takové většinou bez závažnějších incidentů, závažné nedostatky – spočívající mimo jiné v politizaci volebních orgánů, zneužívání státních prostředků a v nedostatečně transparentním financování politických stran a volebních kampaní – mají dopad na důvěru občanů v integritu volebního procesu.

Aby se posílila správa věcí veřejných na všech úrovních, musí nezbytně dojít k **reformě veřejné správy**. To znamená, že se musí především zvýšit kvalita a odpovědnost veřejné správy, posílit profesionalita, depolitizace a transparentnost, a to i při náboru a propouštění zaměstnanců, zvýšit transparentnost správy veřejných financí a zlepšit služby pro občany. Je také třeba nalézt odpovídající rovnováhu mezi ústřední, regionální a místní úrovní správy. Zatímco v zemích západního Balkánu došlo v některých oblastech k mírnému pokroku, v Turecku se výrazně zhoršila situace v oblasti veřejné služby, řízení lidských zdrojů a odpovědnosti.

Všechny země, s výjimkou Bosny a Hercegoviny a Turecka, vypracovaly komplexní **strategie reformy** veřejné správy a správy veřejných financí. Zpoždění při provádění reforem a jejich finanční udržitelnost jsou i nadále důvodem k obavám. Transparentnost rozpočtu se v mnoha případech zlepšila. V zemích západního Balkánu je třeba podstatně zlepšit kvalitu centrálního **strategického plánování** a vazby na odvětvové plánování. Politiky, právní předpisy a veřejné investice jsou stále často připravovány bez systematického provádění posouzení dopadů a bez konzultací. Zásadním problémem většiny dotčených zemí je nadměrné využívání naléhavých legislativních postupů. Ve všech zemích je stále třeba zajistit **profesionalizaci veřejné služby**. Navzdory moderním právním předpisům o veřejné službě se pravidelně využívají výjimky, zejména při jmenování a odvolávání vysoce postavených úředníků.

Ve všech zemích procesu rozšíření je třeba dále zefektivňovat **strukturu státní správy**. V zemích západního Balkánu mají podobné správní orgány různé statusy, přičemž mnohé z nich přímo podléhají vládě nebo parlamentu, a nikoli ministerstvům, pod která by přirozeně náležely. Odpovědnost podřízených agentur vůči jejich mateřským institucím je nedostatečná a totéž platí o podávání zpráv. Většina zemí procesu rozšíření chce zlepšit **poskytování služeb** zavedením služeb elektronické veřejné správy, avšak těmto iniciativám často chybí strategické usměrňování a koordinace. Většina dotčených zemí rovněž učinila pokrok přijetím moderních zákonů o obecných správních postupech, avšak v mnoha zemích je stále třeba změnit podstatnou část odvětvových právních předpisů, aby se zvláštní správní postupy omezily na minimum.

d) Migrace

Problémy související s uprchlickou krizí a nelegální **migrací** byly ústředním prvkem spolupráce EU se zeměmi procesu rozšíření. Pokroku bylo dosaženo prostřednictvím společné práce podél migračních tras přes východní Středomoří / západní Balkán. Trvalý problém představuje převaděčství migrantů a obchodování s lidmi. Je třeba vyvinout větší úsilí, aby se v souladu s *acquis* EU zajistila lepší připravenost zemí čelit problémům, jež se týkají migrace (včetně omezování nelegální migrace, činností v oblasti navrácení a ochrany hranic a předcházení nelegální migraci, budování kapacit v oblasti azylu, sociálního začleňování a integrace).

Turecko nyní ukazuje mimořádnou snahu a poskytuje útočiště více než 3,5 milionu registrovaných syrských uprchlíků. EU je i nadále odhodlána pomáhat Turecku při řešení tohoto problému. Spolupráce v rámci prohlášení EU a Turecka i nadále přinášela konkrétní výsledky. Došlo ke značnému snížení počtu nedovoleného a nebezpečného překračování hranic i ztrát na životech v Egejském moři a tento trend se ustálil: v roce 2017 dorazilo do EU po trase přes východní Středomoří 42 319 migrantů, což oproti 182 277 migrantům v roce 2016 představuje pokles o téměř 77 %. Turecká pobřežní stráž i nadále aktivně hlídkovala a předcházela nedovolenému překračování hranic a otevírání nových tras. Nástroj EU pro uprchlíky v Turecku i nadále pomáhá řešit potřeby uprchlíků a podporuje hostitelská společenství. Na celou jeho první tranši ve výši tří miliard EUR byly uzavřeny smlouvy a dosud bylo vyplaceno 1,9 miliardy EUR. V souladu s prohlášením EU a Turecka začalo uvolňování druhé tranše tohoto nástroje. Nástroj EU pro uprchlíky v Turecku se ukázal být jedním z nejrychlejších a nejúčinnějších podpůrných mechanismů EU: v rámci nouzové záchranné sociální sítě byla každý měsíc převedena hotovost pro téměř 1,2 milionu nejzranitelnějších uprchlíků. Více než 312 000 dětí absolvovalo kurzy tureckého jazyka a byla zahájena distribuce psacích potřeb a učebnic pro 500 000 žáků. Uprchlíci využili více než 763 000 konzultací primární zdravotní péče a více než 217 000 dětí syrských uprchlíků byla plně očkováno.

V roce 2017 se díky opatřením na podporu vnitrostátních snah koordinovaným Evropskou unií snížil objem nelegálních migračních toků procházejících přes oblast západního Balkánu o 91 % a situace na hranicích se celkově stabilizovala. Spolehlivými partnery EU v této záležitosti se ukázaly být zejména Bývalá jugoslávská republika Makedonie a Srbsko. Tyto země však zůstaly migrací nadále postiženy a musely neustále prokazovat, že dokáží čelit krizovým situacím. V celém regionu je třeba více posílit správní kapacitu a infrastrukturu. Úsilí svých západobalkánských partnerů hodlá EU podpořit: Komise nyní vyjednává dohody o postavení jednotek mezi Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž a zeměmi západního Balkánu. Tyto dohody umožní v oblastech sousedících s vnější hranicí EU nasazení týmů Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž, které budou mít výkonné pravomoci a podpoří vnitrostátní pohraniční orgány.

e) Ekonomika

Země západního Balkánu a Turecko mají značný **hospodářský potenciál**. Zvyšující se tempo růstu v posledních několika letech se promítlo do tvorby nových pracovních míst ve všech oblastech. Navzdory určitému pokroku se všechny vlády potýkají se značnými strukturálními problémy v hospodářské a sociální oblasti: země se vyznačují vysokou mírou nezaměstnanosti, zejména mezi mladými lidmi, velkým nesouladem mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, trvale vysokou mírou neformální ekonomiky, slabým podnikatelským prostředím s omezeným přístupem k financování a nízkou úrovní inovací

a regionálního propojení. Náznaky zmocňování se státu nadále negativně ovlivňují investiční prostředí v zemích západního Balkánu, zejména pokud jde o nedostatečně nezávislý a účinný systém soudnictví a nerovnoměrné vymáhání pravidel hospodářské soutěže. Vliv státu na ekonomiku je v dotčeném regionu silný: slabá správa veřejných financí a časté změny povolení a daní pak zvyšují nebezpečí korupce. Rámce pro správu a řízení společností musí být posíleny a privatizační proces je třeba dokončit. Je nutné zlepšit infrastrukturu a vzdělávací systémy. Investice do infrastruktury v regionu by měly být v souladu s prioritami dohodnutými s EU, a to zejména v kontextu rozšíření transevropských dopravních sítí do zemí západního Balkánu. V Turecku hospodářský růst výrazně vzrostl, ale podnikatelské prostředí se nadále zhoršovalo a ekonomika zůstává zranitelná vůči finanční nejistotě, změnám v důvěře globálních investorů a přetrvávajícím politickým rizikům.

Evropská unie podporuje lepší formulování politik a správu ekonomických záležitostí prostřednictvím programu hospodářských reforem, který je nedílnou součástí procesu příprav. Dotčený program se stal klíčovým nástrojem pro tvorbu a provádění makroekonomických a strukturálních reforem. Přispívá tak k posílení dlouhodobého udržitelného růstu a konvergence, usnadňuje plánování politik a umožňuje dosáhnout pokroku při plnění kodaňských hospodářských kritérií. Všechny vlády se vyzývají k předložení svých ročních programů hospodářských reforem. K provedení určených reforem je nyní zapotřebí silný politický tlak a odpovědnost dotčených vlád. Evropská unie podporuje také zlepšování investičního prostředí v zemích západního Balkánu, a to prohloubením regionálního hospodářského prostoru, jehož cílem je odstranit překážky obchodu, mobility a investic v celém regionu. V prosinci 2016 přijala Komise doporučení ohledně zahájení jednání, jež mají být zaměřena na možné rozšíření a modernizaci celní unie mezi EU a Tureckem. Toto doporučení nyní posuzuje Rada.

f) Regionální spolupráce a dobré sousedské vztahy

Regionální spolupráce má zásadní význam pro zajištění politické stabilizace a hospodářských příležitostí. Pokročit v oblasti regionální spolupráce pomohla zemím západního Balkánu zejména agenda EU v oblasti propojení. V roce 2017 se v Terstu sešli vedoucí představitelé regionu, kteří schválili akční plán pro Regionální hospodářský prostor a podepsali Smlouvu o Dopravním společenství. Stabilizaci a spolupráci také nadále podporovaly proces spolupráce v jihovýchodní Evropě a další regionální iniciativy. Byla zřízena Regionální kancelář pro spolupráci mládeže, která zveřejnila první výzvu k předkládání návrhů za účelem dalšího posilování spolupráce mezi lidmi. Program Erasmus+ nadále upevňoval mezikulturní dialog v oblasti vysokoškolského vzdělávání a mezi mladými lidmi a podporoval akce na podporu internacionalizace a modernizace vysokoškolských institucí a systémů. Určitého pokroku bylo dosaženo při provádění projektů v oblasti propojení v praxi. Akční plán strategie EU pro jadransko-jónský region přispěl k podpoře rozvoje společných projektů a k dalšímu sblížení zúčastněných zemí s *acquis*. Příliš mnoho povinností vyplývajících z regionálních dohod a závazků však dosud nebylo splněno. Pokud mají občané pocítit skutečné přínosy regionální spolupráce, je třeba vyvinout větší úsilí, aby se tyto dohody či závazky začaly uplatňovat, a to i pokud jde o provádění reformních opatření v oblasti propojení, jež byla dohodnuta v roce 2015.

Dobré sousedské vztahy a regionální spolupráce jsou základními prvky procesu stabilizace a přidružení i procesu rozšíření. Ačkoliv docházelo k průběžným a pravidelným mezivládním stykům a probíhala spolupráce na dvoustranné a regionální úrovni, musí se vyvinout větší úsilí v nejcitlivějších otázkách, jako jsou válečné zločiny, pohřešované osoby, organizovaná

trestná činnost a soudní a policejní spolupráce. Jediná výjimka se týká navracení uprchlíků z balkánských válek: v tomto ohledu přináší pozitivní výsledky regionální program pro problematiku bydlení. Neměla by být vydávána prohlášení, která mají negativní dopad na dobré sousedské vztahy. Pro podporu stability a pro vytvoření prostředí, které povede k překonání dědictví minulosti a k usmíření, má zásadní význam odpovědné politické vedení i další významné snahy. V tomto směru je pozitivním příkladem dohoda o přátelství mezi Bulharskem a Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií.

Politika EU v oblasti rozšíření musí i nadále exportovat stabilitu. EU proto nemůže a nebude importovat **dvoustranné spory**. Takové spory musí odpovědné strany co nejrychleji vyřešit. Výsledky, kterých země v tomto směru dosáhly, jsou omezené a celá oblast západního Balkánu musí vyvinout další úsilí. Je zapotřebí dosáhnout rychlého pokroku v dialogu zprostředkovaném EU, jehož cílem je dosáhnout úplného narovnání vztahů mezi Srbskem a Kosovem a jenž by měl vyústit v uzavření a provádění komplexní, právně závazné dohody o normalizaci vztahů. Pokud jde o Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii, mělo by se navázat na pokrok, jehož tato země dosáhla jak při udržování dobrých sousedských vztahů, tak při hledání diplomatického a vzájemně přijatelného řešení otázky názvu dojednávaného pod záštitou OSN. Také Albánie podnikla kroky k vyřešení dlouholetých dvoustranných sporů.

Ačkoli obnovené úsilí v jednáních na půdě OSN o vyřešení kyperské otázky nevedlo k uzavření dohody, je důležité zachovat dosažený pokrok a pokračovat v přípravách na spravedlivé, komplexní a proveditelné urovnání, a to i pokud jde o jeho vnější aspekty. Trvalé odhodlání Turecka a jeho konkrétní příspěvek k jednáním o dosažení spravedlivého, komplexního a proveditelného urovnání kyperské otázky v rámci OSN budou mít zásadní význam. Turecko musí urychleně splnit svůj závazek týkající se úplného provedení dodatkového protokolu a pokročit v narovnávání vztahů s Kyperskou republikou. Komise Turecko vyzývá, aby se vyvarovalo jakýchkoli hrozeb, zdrojů neshod či jednání, která by poškodila dobré sousedské vztahy a ohrozila mírové urovnání sporů. Komise zdůrazňuje všechna svrchovaná práva členských států EU, mezi něž patří mimo jiné právo uzavírat dvoustranné dohody, jakož i právo provádět průzkum přírodních zdrojů a využívat jich v souladu s *acquis* EU a mezinárodním právem, včetně Úmluvy OSN o mořském právu. Opatření a prohlášení Turecka namířená proti několika členským státům EU také vytvářela napětí, které má negativní dopad na jeho vztahy s EU. Vyřešení těchto dvoustranných otázek je prioritní záležitostí.

III. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Na základě výše uvedené analýzy a shrnutí hodnocení jednotlivých zemí, jež jsou uvedeny v příloze, předkládá Komise tyto **závěry a doporučení**:

I.

1. **Politika EU v oblasti rozšíření** představuje investici do **míru, bezpečnosti, prosperity, a tedy i stability** v Evropě. Poskytuje více hospodářských a obchodních příležitostí k oboustrannému prospěchu Evropské unie i států usilujících o členství. Pevná vyhlídka na členství v EU, trvale potvrzovaná EU a jejími členskými státy,

nadále podněcuje transformaci a upevňuje stabilitu a bezpečnost zemí jihovýchodní Evropy.

2. Proces rozšíření se i nadále zakládá na **stanovených kritériích a spravedlivých a přísně vymezených podmínkách**. Každá země je posuzována na základě svých **vlastních výsledků**, což slouží jako pobídka k provedení dalekosáhlých reforem. Aby se vyhlídka na přistoupení stala skutečností, musí tyto země důsledně dodržovat přístup „základní zásady na prvním místě“.
3. Strategie pro **západní Balkán**, vypracovaná Komisí a přijatá v únoru 2018, poskytuje **historickou příležitost** pevně a jednoznačně svázat budoucnost regionu s Evropskou unií. Země v tomto regionu nyní musí odhodlaně, rozhodně a nezvratně pokročit v procesu transformace a odstranit stávající nedostatky, zejména pokud jde o základní zásady právního státu, základní práva, demokratické instituce a reformu veřejné správy, ale i o ekonomickou oblast.

II.

4. **Turecko** je pro Evropskou unii klíčový partner. Evropská unie, která bezprostředně a ostře odsoudila pokus o státní převrat v červenci 2016, zopakovala svou plnou podporu demokratickým institucím této země a uznala legitimní potřebu Turecka přijmout rychlá a přiměřená opatření v reakci na tuto závažnou hrozbu. Široký rozsah a kolektivní povaha opatření přijatých po tomto pokusu o státní převrat, jako jsou rozsáhlá hromadná propouštění, zatýkání a zadržování, však nadále vyvolávají vážné obavy o přiměřenost opatření přijatých za výjimečného stavu, jež stále zůstávají v platnosti. Turecká vláda sice zopakovala své odhodlání přistoupit k EU, avšak toto tvrzení nepodpořila odpovídajícími opatřeními a reformami. Naopak, Turecko se Evropské unii výrazně vzdaluje a za současných podmínek se neuvažuje o otevření žádných nových kapitol. Turecko musí především zvrátit současný negativní vývoj v oblasti právního státu a základních práv, a to počínaje odvoláním výjimečného stavu. Dále musí vyřešit oslabování účinnosti systému brzd a protivah v politickém systému, mimo jiné prostřednictvím posílené spolupráce s Radou Evropy.

K závažnému zhoršení situace došlo v takových klíčových oblastech, jako jsou soudnictví, reforma veřejné správy, základní práva a svoboda projevu. K dalšímu zhoršení docházelo v rostoucím počtu dalších oblastí. Zásadní povinností v procesu přistoupení je plné dodržování zásad právního státu a základních práv a svobod. Od vyhlášení výjimečného stavu bylo vzato do vazby přes 150 000 osob a 78 000 osob bylo zatčeno. Ve vězení zůstává více než 150 novinářů a široká řada spisovatelů, obránců lidských práv, právníků a zvolených zástupců. Mnoho tureckých občanů bylo zadrženo kvůli vyjádření svých politických názorů v sociálních médiích. Během výjimečného stavu bylo přijato 31 dekretů, které byly vyňaty ze soudního přezkumu a účinné kontroly ze strany parlamentu a které výrazně omezily klíčová občanská a politická práva, včetně svobody projevu, svobody shromažďování a práv na obhajobu. Komise pro výjimečný stav sice začala oficiálně fungovat, avšak v situaci, kdy je schopnost Turecka zajistit účinný vnitrostátní právní prostředek ve smyslu Evropského soudu pro lidská práva dále oslabována řadou problematických soudních rozhodnutí, se v účinný a důvěryhodný právní prostředek teprve musí vyvinout.

V referendu uspořádaném během výjimečného stavu byly těsnou většinou schváleny dalekosáhlé ústavní změny zavádějící prezidentský systém. Tyto změny postrádají podle Rady Evropy odpovídající systém brzd a protivah a ohrožují oddělení pravomocí mezi výkonnou a soudní mocí. Klíčová funkce parlamentu coby zákonodárce byla omezena, prostor pro dialog mezi politickými stranami v parlamentu se dále zúžil a byla zatčena řada dalších poslanců HDP, přičemž deset z nich bylo zbaveno poslaneckého mandátu. Jmenování správců, kteří nahradili zvolené zástupce, vedlo k významnému oslabení demokracie na místní úrovni. Občanská společnost se dostala pod rostoucí tlak z důvodu rozsáhlého zatýkání aktivistů, včetně obránců lidských práv, což vedlo k rychlému zúžení prostoru pro základní práva a svobody. Situace na jihovýchodě zůstává jedním z nejzávažnějších problémů pro stabilitu Turecka. Nedošlo k žádnému vývoji ohledně obnovení důvěryhodného politického procesu, který je zapotřebí k dosažení mírového a trvalého řešení.

Ačkoliv hospodářský růst v roce 2017 výrazně posílil, bude stále zranitelný, dokud Turecko nevyřeší makroekonomickou nerovnováhu, neprovede další strukturální reformy a nezlepší podnikatelské prostředí. Politická nejistota, zvýšená státní kontrola v ekonomické sféře a útoky na nezávislost soudnictví vedly k vytvoření méně předvídatelného investičního prostředí, k oslabení národní měny a k výraznému poklesu v oblasti přímých evropských investic.

EU a Turecko pokračovaly v dialogu a spolupráci v oblastech společného zájmu. Proběhla řada návštěv na vysoké úrovni a v květnu 2017 a v březnu 2018 se uskutečnila setkání vedoucích představitelů. Nadále probíhaly dialogy na vysoké úrovni o zahraniční a bezpečnostní politice, ale také o boji proti terorismu, dopravě a hospodářství. Evropská komise zdůrazňuje význam svých návrhů Radě na rozšíření a modernizaci celní unie mezi EU a Tureckem, která by byla vzájemně prospěšná.

Turecko i nadále vynakládalo mimořádné úsilí na poskytnutí přístřeší více než 3,5 milionu uprchlíků ze Sýrie a přibližně 365 000 uprchlíků z jiných zemí. Spolupráce s EU v oblasti migrace nadále přinášela konkrétní a podstatné výsledky při omezování nelegálního a nebezpečného překračování hranic a při záchraně životů v Egejském moři. Nástroj EU pro uprchlíky v Turecku i nadále pomáhá řešit potřeby uprchlíků a podporovat hostitelská společenství. Pokud jde o provádění plánu pro liberalizaci vízového režimu, Turecko na začátku února předložilo Evropské komisi pracovní plán, v němž uvádí, jak plánuje plnit sedm stávajících kritérií pro uvolnění vízového režimu. Komise návrhy Turecka posuzuje a budou následovat další konzultace s tureckými protějšky.

Turecko zahájilo vojenskou operaci v severní Sýrii. Přestože má Turecko právo přijmout opatření k prevenci teroristických útoků zaměřených proti němu, tato operace okamžitě vyvolala obavy ohledně humanitární situace a další eskalace násilí.

V souladu s opakovanými postoji Rady a Komise z předchozích let musí Turecko neodkladně splnit svůj závazek a zajistit úplné provedení dodatkového protokolu a pokročit v narovnávání vztahů s Kyperskou republikou. Ačkoli konference, která se v červenci 2017 konala na Kypru, nedospěla k dohodě, je důležité zachovat dosažený pokrok a pokračovat v přípravách na spravedlivé, komplexní a proveditelné urovnání, včetně jeho vnějších aspektů. Trvalé odhodlání Turecka a jeho konkrétní příspěvek k dosažení spravedlivého, komplexního a proveditelného urovnání budou mít zásadní význam.

Turecko dále zintenzivnilo spolupráci s Řeckem a Bulharskem v otázce migrace. Nicméně napětí panující v oblasti Egejského moře a východního Středomoří nepřálo dobrým sousedským vztahům a narušovalo stabilitu a bezpečnost regionu. Dvoustranné vztahy s řadou členských států EU se zhoršily a občas docházelo k urážlivé a nepřipustné rétorice. EU vyzvala Turecko, aby se vyvarovalo jakýchkoli hrozeb či kroků namířených proti kterémukoli členskému státu nebo jakýchkoli zdrojů neshod či jednání, která by poškodila dobré sousedské vztahy a ohrozila mírové urovnání sporů. V březnu 2018 pak Evropská rada ostře odsoudila pokračující protiprávní akce Turecka ve východním Středomoří a Egejském moři a připomněla Turecku jeho povinnost dodržovat mezinárodní právo, udržovat dobré sousedské vztahy a narovnat vztahy se všemi členskými státy EU.

5. V dubnu 2018 se v **Černé Hoře** konaly prezidentské volby. Byly podniknuty první kroky k tomu, aby se zohlednila doporučení volebních pozorovatelských misí k parlamentním volbám z roku 2016, jež vydal Úřad pro demokratické instituce a lidská práva Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě. Soudních řízení navazujících na oznámené nesrovnalosti však proběhlo velmi málo. Je třeba dále pracovat na upevnění důvěry ve volební rámec. Navrátit politickou debatu do parlamentu je odpovědností všech stran.

Jednání o přistoupení k EU dále pokračovala. Bylo otevřeno 30 kapitol, přičemž tři z nich byly prozatímně uzavřeny. V oblasti právního státu dosáhla Černá Hora dalšího pokroku, zejména pokud jde o právní a institucionální rámec, zatímco praktické dopady reforem dosud nejsou dostatečně viditelné. V oblasti svobody projevu nedošlo k žádnému pokroku. Celý systém právního státu, zejména soudnictví, nyní musí přinášet více výsledků. Pokrok, kterého Černá Hora dosáhne v kapitolách týkajících se právního státu, doložený konkrétními výsledky, zejména pokud jde o posílení svobody projevu a sdělovacích prostředků a zlepšení výsledků v boji proti korupci a organizované trestné činnosti, praní peněz a obchodování s lidmi, bude i nadále celkově určovat tempo jednání o přistoupení.

Dobrého pokroku bylo dosaženo v oblasti právních předpisů, jejichž cílem je provádět nábor zaměstnanců ve veřejných službách na základě výsledků a zásluh. Tuto legislativu je nyní třeba provést. Černá Hora zahájila provádění střednědobé strategie fiskální konsolidace, a pokračovala tak v posilování makroekonomické a fiskální stability. Míra veřejného zadlužení je vysoká a stále roste. Stávající úsilí o zlepšení infrastruktury a vzdělávacího systému musí být doplněno o reformu trhu práce, omezení faktorů, které demotivují od práce, a o rozvoj konkurenceschopného průmyslu zaměřeného na vývoz.

6. V dubnu 2017 se v **Srbsku** konaly prezidentské volby. Předseda vlády po zvolení prezidentem rezignoval na premiérské křeslo a v červnu 2017 převzala úřad nová vláda. Také tato nová vláda potvrdila zájem o integraci do EU.

Jednání o přistoupení k EU pokračovala. Bylo otevřeno 12 kapitol, přičemž dvě z nich byly prozatímně uzavřeny. Celkové tempo jednání bude nadále záviset na pokroku Srbska v oblasti reforem, a zejména na intenzivnějším tempu reforem v oblasti právního státu a při narovnávání jeho vztahů s Kosovem. Ačkoliv v oblasti právního státu bylo dosaženo určitého pokroku, Srbsko nyní musí zvýšit své úsilí a dosáhnout dalších výsledků, zejména pokud jde o vytvoření příznivého prostředí pro svobodu projevu, posílení nezávislosti a celkové účinnosti soudního systému a dosažení

udržitelného pokroku v boji proti korupci a organizované trestné činnosti, včetně boje proti praní peněz. Hospodářské reformy i nadále přinášejí výsledky, zejména pokud jde o makroekonomickou stabilizaci. Míra veřejných a soukromých investic však zůstává nízká a je třeba dále zlepšovat podnikatelské prostředí pro malé a střední podniky. Hlavní strukturální reformy, pokud jde o veřejnou správu, daňový orgán a státem vlastněné podniky, ještě nebyly dokončeny. V kontextu jednání o přistoupení je nezbytné, aby Srbsko vytvořilo a udrželo zvýšenou správní kapacitu pro řešení otázek týkajících se EU.

Srbsko musí podstatně prohloubit svou angažovanost v dialogu s Kosovem, včetně provádění všech dohod, a zejména dohod o energetice, mostu v Mitrovici, integrované správě hranic a uznávání diplomů. Iniciativa prezidenta týkající se zahájení vnitřního dialogu o Kosovu je vítána. Srbsko by mělo i nadále hrát pozitivní roli v regionu, pokud jde o zlepšování regionálních vazeb a zachování stability.

7. S pomocí EU a mezinárodního společenství nakonec **Bývalá jugoslávská republika Makedonie** překonala po obtížném období svou hlubokou politickou krizi. Politická vůle pokročit vpřed, jejíž nedostatek byl v posledních letech zásadní překážkou reforem, je opět zřetelná a v celé společnosti je znatelná pozitivní změna v politickém smýšlení. Provádění těchto nezbytných strukturálních reforem je dlouhodobým procesem.

Komise s uspokojením konstatuje, že dohoda z Pržina byla z velké části provedena, dokonce i v obtížné politické situaci.

Od léta 2017 bylo učiněno mnoho práce k vyřešení naléhavých priorit v oblasti reforem, a to díky skutečné vůli k reformám. Začaly se tedy připravovat odložené strategie a právní předpisy a probíhaly inkluzivní a transparentní konzultace se všemi zúčastněnými stranami včetně opozice. V období od listopadu 2017 do února 2018 byla přijata řada strategií a právních předpisů, zejména v oblasti právního státu. Mnoho dalších se připravuje k přijetí v nadcházejících měsících. Strukturální problémy však přetrvávají, a to zejména v oblasti soudnictví.

S ohledem na dosažený pokrok Komise doporučuje, aby Rada rozhodla, že s Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií budou zahájena jednání o přistoupení, přičemž je třeba udržet a prohloubit stávající reformní tempo, pokud jde o naléhavé priority v oblasti reforem, což je rozhodující pro další pokrok země. Za tímto účelem by Komise uplatnila posílený přístup ke kapitolám jednání týkajícím se soudnictví a základních práv a rovněž spravedlnosti, svobody a bezpečnosti.

8. **Albánie** i nadále dosahovala stabilního pokroku při provádění pěti klíčových priorit pro zahájení jednání o přistoupení. Došlo ke konsolidaci reformy veřejné správy s cílem zvýšit její profesionalitu a depolitizaci. Byla přijata další opatření k posílení nezávislosti, účinnosti a odpovědnosti soudních orgánů, zejména prostřednictvím pokroku při provádění komplexní reformy soudnictví. To zahrnuje první konkrétní výsledky v rámci nového procesu hodnocení všech soudců a státních zástupců (prověřování): došlo k odstoupení 15 soudců a státních zástupců na vysoké úrovni a k prvním slyšením, jež v jednom případě vedla k odvolání soudce ústavního soudu a v dalším případě k potvrzení ve funkci soudce ústavního soudu.

Další rozhodné úsilí bylo vynaloženo v boji proti korupci a organizované trestné činnosti, a to i v boji proti obchodování s drogami a pěstování drog, což přispělo

k dosažení dobrých výsledků z hlediska proaktivního vyšetřování, trestního stíhání a rozsudků. Byla přijata další opatření k posílení účinné ochrany lidských práv, včetně práv osob náležejících k menšinám a práv Romů, a politik proti diskriminaci, jakož i opatření k provádění vlastnických práv.

S ohledem na dosažený pokrok Komise doporučuje, aby Rada rozhodla, že s Albánií budou zahájena jednání o přistoupení, přičemž je třeba zachovat a prohloubit současné reformní úsilí v klíčové oblasti, kterou je právní stát, zejména ve všech pěti klíčových prioritách, a nadále dosahovat konkrétních výsledků v procesu nového hodnocení soudců a státních zástupců (prověřování). Za tímto účelem by Komise uplatnila posílený přístup ke kapitolám jednání týkajícím se soudnictví a základních práv a rovněž spravedlnosti, svobody a bezpečnosti.

9. Pokrok **Bosny a Hercegoviny**, pokud jde o priority vyplývající z reformního procesu, zejména o program reform, byl v roce 2017 pomalý. Je třeba zintenzivnit reformní úsilí orientované na EU, aby se vyřešily hluboce zakořeněné strukturální problémy, které brání rozvoji země. Je třeba naléhavě pozměnit volební rámec, aby se zajistila řádná organizace voleb v říjnu 2018 a hladký průběh provádění výsledků. V tomto ohledu musí všichni vedoucí političtí představitelé přijmout svoji odpovědnost a nalézt řešení pro federální Sněmovnu národů, aby nedošlo k ohrožení perspektivy země a jejích občanů na vstup do EU. Prioritou zůstávají další sociálně-ekonomické reformy, posílení právního státu a veřejné správy v souladu s evropskými normami na všech úrovních správy, jakož i další zlepšování spolupráce mezi všemi úrovněmi. Mechanismus koordinace týkající se záležitostí EU účinně posloužil k získání koordinovaných odpovědí, jež jsou třeba pro probíhající přípravu stanoviska Komise k žádosti Bosny a Hercegoviny o členství v EU. Tento mechanismus musí i nadále řádně fungovat, aby pomohl zemi s budoucími náročnějšími výzvami procesu integrace do EU, jako je přijetí dalších celostátních strategií, jakož i strategického programu pro sbližování právních předpisů země s *acquis* EU. Hospodářský rozvoj je i nadále pomalý, trpí slabým právním státem, stále nedostatečným podnikatelským prostředím, neúčinnou a roztržštěnou veřejnou správou, velkou nerovnováhou na trhu práce a nepříznivým investičním prostředím.
10. V **Kosovu** se tempo reform souvisejících s požadavky EU zpomalilo v důsledku dlouhého volebního období v roce 2017 a náročné domácí politické situace, která ovlivňovala parlamentní činnost. Všichni političtí aktéři se musí znovu zapojit do konstruktivního dialogu, přičemž klíčovým fōrem pro politické debaty má být parlament. Nová vláda a parlament by měly především pokročit v reformách a dosáhnout konsensu ohledně klíčových strategických otázek pro Kosovo. Je třeba urychlit provádění dohody o stabilizaci a přidružení a doprovodného evropského programu reform. Pokroku bylo dosaženo v ekonomické oblasti, zejména došlo ke zlepšení podnikatelského prostředí. Měla by však být přijata opatření proti široce rozšířené neformální ekonomice a vysoké nezaměstnanosti. Situace na severu Kosova zůstává zvláště problematická. Nedávná ratifikace dohody o hranicích s Černou Horou představuje důležitý úspěch v duchu dobrých sousedských vztahů a je zásadním krokem k uvolnění vízového režimu. Komise posuzuje výsledky Kosova v boji proti organizované trestné činnosti a korupci.

Pokus 43 poslanců kosovského parlamentu z prosince 2017 o zrušení zákona o specializovaných senátech a specializovaném státním zastupitelství vyvolal vážné

obavy. Bude nezbytné, aby Kosovo zcela splnilo své mezinárodní závazky týkající se specializovaných senátů a specializovaného státního zastupitelství, které byly zřízeny za účelem řešení určitých obvinění z mezinárodních zločinů spáchaných v rámci kosovského konfliktu.

Kosovo musí podstatně prohloubit svou angažovanost v dialogu se Srbskem, včetně provádění všech dohod, a zejména dohody o sdružení/společenství obcí v Kosovu, v nichž většinu tvoří Srbové. Činnost řídicí skupiny, která byla zahájena dne 4. dubna, je třeba posílit v plném souladu s bruselskými dohodami z roku 2013 a 2015.

IV. PŘÍLOHY

1. Shrnutí zjištění zpráv³

2. Statistické přílohy

---

³ Odkaz na pracovní dokumenty útvarů Komise.